

Uddannelsesstyrelsen  
Juridisk kontor for almene uddannelser  
Frederiksholms Kanal 26  
1220 København K

Den 13. januar 2005  
J.nr. 2004/52801\*1/ABC/ak

**Vedr. høring om udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen  
(Styrket undervisning i dansk som andetsprog, herunder ved udvidet adgang til at henvise tosprogede elever til andre skoler end distriktsskolen)**

Danmarks Lærerforening har følgende bemærkninger til ovennævnte høring:

Foreningen finder det vigtigt, at folkeskolelovens bestemmelser om forældres og elevers rettigheder er ens for alle. Det virker eksempelvis ulogisk, at forældrene generelt sikres frit skolevalg samtidig med, at der foreslås indskrænkninger i tosprogede forældres ret til at vælge skole.

Alle elever, ikke kun tosprogede, bør sprogtestes/screenes før skolegangens begyndelse. Testningen og vurderingen af resultatet skal i givet fald foretages af en kommunalt ansat konsulent med faglig ekspertise og specialkendskab til såvel børns sproglige udvikling generelt som tosprogedes kulturelle forhold med deraf afledte virkning for børnenes sprogtiltagelse. I henhold til evalueringen af dansk som andetsprog, foretaget af KLEO - Center for kompetence, ledelse, evaluering og organisationsudvikling, vil kun de færreste lærere og ledere have sådanne forudsætninger. Det kan derfor ikke overlades til den enkelte skole at gennemføre en sådan test eller at vurdere den enkelte elevs testresultater.

Ifølge det fremsendte forslag skal det løbende vurderes, om der er et fortsat behov for undervisning i dansk som andetsprog som begrundelse for opretholdelse af den pligtmæssige henvisning til en anden skole end distriktsskolen. Det understøtter foreningens holdning om, at alle afgørelser om henvisninger i henhold til forslaget skal træffes af en kommunal konsulent, da lederne på elevens oprindelige skole og den nye skole ikke kan forudsættes at besidde de fag-faglige kvalifikationer til at foretage vurdering af henvisning og ophør af henvisning.

Der er ikke belæg for at sige, at det er vanskeligt at inddrage naturlige sprogindlærings-situationer i tilegnelsen af dansk som andetsprog på skoler med mange tosprogede elever. Som i fremmedsprogsundervisningen kan kontakten med brugere af målsproget sikres gennem undervisningens indhold og arbejdsformer. Hvis lovforslaget gennemføres, vil det i øvrigt kunne medføre, at skoler med få tosprogede elever henviser disse elever til skoler med særlig ekspertise i undervisning af tosprogede. Dette kan fremme en udvikling, hvor nogle skoler ikke har tosprogede elever, mens andre får mange som følge af henvisningspolitik-

ken fra de andre skoler. Naturlig sproginlæring er positivt men kan ikke erstatte god undervisning.

Der er ikke belæg for at skelne mellem det mundtlige og det skriftlige på en sådan måde, at det mundtlige læres intuitivt, medens det skriftlige kræver en tilrettelagt undervisning, jf. vejledning for faget dansk som andet sprog, hvor tale og samtale er væsentlige elementer i undervisningen.

I folkeskolen har alle elever brug for at kunne flere sprog. jf. de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvor det nævnes, at der i dag er mange elever, der i deres opvækst har brug for at kunne flere sprog. Tosprogethed er andet og mere end børn med mangelfulde dansk-kundskaber.

Dansk som andetsprog vil alene blive styrket, hvis den enkelte skoleleder og skolens lærere har de nødvendige uddannelsesmæssige forudsætninger for at kunne undervise i faget. Forslaget om henvisning af en elev til en anden skole end distriktsskolen vil derfor ikke nødvendigvis i sig selv styrke elevens beherskelse af dansk som andetsprog. Henvisning af elever til en anden skole end distriktsskolen må derfor alene ske ud fra en pædagogisk vurdering af den enkelte elevs forudsætninger. Der skal være sikkerhed for, at den modtagende skole har et relevant pædagogisk tilbud, som distriktsskolen ikke kan tilbyde.

Alle kommuner skal have ansatte med spidskompetencer inden for tosprogsområdet. Den i bemærkningen nævnte øgede mulighed for, at kommunerne mere frit vil kunne bestemme, at der altid skal inddrages en sprogkonsulent m.v., bør derfor ændres til, at det er obligatorisk for kommunerne at anvende en sprogkonsulent ved afgørelser om tosprogede elevers henvisning til en anden skole end distriktsskolen.

Forældre, der er utilfredse med en kommunal afgørelse om henvisning af en elev til en anden skole end distriktsskolen, skal altid have mulighed for at anke afgørelsen til en uvildig ankeinstans med den fornødne faglige ekspertise.

Ifølge forslaget skal det løbende vurderes, om der fortsat er et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog. Når det nævnte behov for supplerende undervisning i dansk som andetsprog ikke længere er der, skal eleven have et ubetinget retskrav på overførsel til distriktsskolen, hvis forældrene ønsker det. Denne beslutning skal træffes af en fagligt kompetent kommunalt ansat konsulent.

Dansk som andetsprog skal både foregå som særligt tilrettelagt undervisning med egen læseplan og som en dimension i fagene. Hvis denne dimension i fagene lægges uden for den almindelige skoletid, reduceres den til lektiehjælp. Endvidere vil det fratage skolerne muligheden for lokale løsninger vedrørende skemalægning for faget dansk som andetsprog, hvilket ikke er rimeligt.

En placering af undervisningen efter skoletid vil herudover eventuelt kunne forringe elevernes mulighed for at blive integreret med kammeraterne i boligområdet i fritiden samt forringe elevernes mulighed for deltagelse i organiserede fritidsaktiviteter. Foreningen skal derfor opfordre til, at der med henblik på en evaluering af konsekvenserne heraf etableres nogle forsøg med tilknyttet forskning.

En forudsætning for højnelse af kvaliteten af undervisningen i dansk som andetsprog er en kraftig efteruddannelse af lærerne. Dette kan ikke gennemføres udgiftsneutralt, idet efter-

uddannelsesbehovet i forhold til folkeskolens øvrige opgaver ikke kan reduceres uden forringelse af skolens generelle faglige niveau.

Det fremsatte forslag vil derudover kunne påføre kommunerne ekstra udgifter til transport af elever.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Aksel Kramer